

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθμόν 281/2016
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ε' Τμήματος
Συνεδρίαση της 15^{ης} Νοεμβρίου 2016**

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Γεωργάκης Κωνσταντίνος, Βασιλική Πανταζή, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Σταύρος Σπυρόπουλος και Βασίλειος Καραγεώργος, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής: Θεόδωρος Στριλάκος, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Το με αριθμό πρωτοκόλλου ΔΙΔΑΔ/Φ.26.24/1068/33304/30-12-2015 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού, Διεύθυνση Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού, Τμήμα Υπηρεσιακής Κατάστασης Ανθρώπινου Δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται εάν είναι δυνατή η καταγγελία σύμβασης εκ μέρους εργαζομένου στο Δημόσιο με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, κατά τον χρόνο που εκκρεμεί σε βάρος του πειθαρχική δίωξη και έχει ήδη εκδοθεί αμετάκλητη καταδικαστική ποινική απόφαση.

Επί του ως άνω ερωτήματος, το Ε' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, γνωμοδότησε ομόφωνα ως ακολούθως :

ΙΣΤΟΡΙΚΟ :

1. Η Γενική Διεύθυνση Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού , Διεύθυνση Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού, Τμήμα Υπηρεσιακής Κατάστασης Ανθρώπινου Δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, με το με αριθμό πρωτοκόλλου ΔΙΔΑΔ/Φ.26.24/1068/33304/30-12-2015 έγγραφό της, υπέβαλε προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ερώτημα για την δυνατότητα εργαζομένου στο Δημόσιο με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, να καταγγείλει τη σύμβαση εργασίας του κατά τον χρόνο που : α) εκκρεμεί σε βάρος του πειθαρχική δίωξη β) η υπηρεσία έχει ήδη ενεργήσει κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 53 του ΠΔ 410/1988 για να καταγγεληθεί η σύμβαση εργασίας από την ίδια, χωρίς όμως να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία γ) έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος γνησιότητας δικαιολογητικών κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 4305/2014 και έχουν εντοπιστεί μη γνήσια δικαιολογητικά στο φάκελο του υπαλλήλου, η δε πειθαρχική διαδικασία σε βάρος του είναι ακόμη σε εξέλιξη. Η ερωτώσα υπηρεσία απέστειλε συνημμένα με το ερώτημα τέσσερα διαβιβαστικά έγγραφα, που εστάλησαν από Υπουργεία, ΟΤΑ και την « ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε.» και αφορούσαν τέσσερις περιπτώσεις υπαλλήλων που έχουν υποβάλλει τις παραιτήσεις τους, ενώ εκκρεμεί σε βάρος τους πειθαρχική δίωξη, χωρίς παραπέρα διευκρινίσεις και στοιχεία για κάθε συγκεκριμένη περίπτωση.

2. Στη συνέχεια απεστάλη από το αρμόδιο Γραφείο Νομικού Συμβούλου το με αριθμό πρωτ. 224- 144/2.2016/9-2-2016 έγγραφο προς την ερωτώσα υπηρεσία, με το οποίο εξητείτο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 3086/2002 «Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους », για κάθε μία από τις περιπτώσεις των υπαλλήλων που απασχολούσαν την υπηρεσία , να αποσταλεί φάκελος με πλήρη στοιχεία, ώστε να κριθεί η νομιμότητα της κάθε καταγγελίας συμβάσεως εργασίας υπαλλήλου ξεχωριστά .

3. Κατόπιν των ανωτέρω, εστάλησαν τα με αριθμούς πρωτ. ΕΜΠ/ΓΓΥ/10/21-1-2016 και ΕΜΠ/470/67/19-7-2016 έγγραφα του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με συνημμένα στοιχεία, που παρέχουν τις αναγκαίες διευκρινίσεις για μία

από τις πιο πάνω περιπτώσεις υπαλλήλων. Από τα στοιχεία αυτά προκύπτουν τα κάτωθι:

Κατά της υπαλλήλου με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου Ι. Π. ασκήθηκε ποινική δίωξη για απάτη στο δικαστήριο. Συγκεκριμένα, κατηγορήθηκε ότι, αφού άσκησε ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης αγωγές κατά του Π. Μ., με αίτημα την επιδίκαση ποσών μηνιαίας διατροφής υπέρ της ίδιας και των ανηλίκων τέκνων της, κατά την συζήτηση της υποθέσεως ενώπιον του Δικαστηρίου, προέβαλε εν γνώσει της αναληθείς ισχυρισμούς και παραπλάνησε το δικαστήριο αναφορικά με το ύψος των εισοδημάτων της, με αποτέλεσμα να επιδικαστούν αυξημένα ποσά διατροφής με τη δικαστική απόφαση και να αποκομίσει έτσι παράνομο περιουσιακό όφελος.

Για την πιο πάνω αξιόποινη πράξη καταδικάστηκε, κατόπιν εφέσεως που άσκησε, σε ποινή φυλάκισης έξη μηνών με τριετή αναστολή από το δευτεροβάθμιο ποινικό δικαστήριο (Α' Τριμελές Πλημμελειοδικείο Θεσσαλονίκης), με την υπ' αριθμό 2008/2015 απόφαση. Η απόφαση αυτή, όπως προκύπτει από την πράξη καθαρογραφής και καταχώρησης στο ειδικό βιβλίο, με ημερομηνία 13-3-2015 και την υπηρεσιακή βεβαίωση περί μη ασκήσεως αναιρέσεως με ημερομηνία 31-7-2015, κατέστη αμετάκλητη την 23-3-2015, όταν παρήλθε άπρακτη η σχετική προθεσμία.

Την 31-7-2015, η ίδια υπάλληλος, υπέβαλε αίτηση παραίτησης προς την υπηρεσία κατ' άρθρο 54 του ΠΔ 410/1988 . Στη συνέχεια ενημερώθηκε ο πειθαρχικός προϊστάμενος, ο οποίος με την από 28-8-2015 εντολή του άσκησε πειθαρχική δίωξη σε βάρος της και μετά την απολογία της, με την από 27-11-2015 πειθαρχική απόφαση του Γενικού Γραμματέα Υποδομών, της επιβλήθηκε η πειθαρχική ποινή του προστίμου ίσου με τις αποδοχές 10 ημερών, κατά της οποίας η ενδιαφερομένη υπέβαλε ένσταση.

Με βάση το πιο πάνω ιστορικό, η αρμόδια υπηρεσία υπέβαλε το ερώτημα ποιές πρέπει να είναι οι κατά νόμο ενέργειές της για τη λύση της εργασιακής σχέσης και εάν παράγει έννομες συνέπειες η δήλωση παραίτησης της υπαλλήλου .

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ :

4. Στο άρθρο 46 του π.δ. 410/1988 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας που αφορούν το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του Δημοσίου των ο.τ.α. και των λοιπών ν.π.δ.δ.» (ΕτΚ Α, φ. 191) ορίζεται ότι: «*Η σύμβαση εργασίας λύεται: α) Με θάνατο. β) Με έκπτωση. γ) ...*».

Περαιτέρω, στο άρθρο 47 του ίδιου π.δ. ορίζεται ότι: « 1. Ο προσληφθείς εκπίπτει αυτοδικαίως από την υπηρεσία, αν έχασε την ελληνική ιθαγένεια ή αν καταδικάστηκε με αμετάκλητη απόφαση: α) σε ποινή τουλάχιστον πρόσκαιρης κάθειρξης, β) σε στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων, γ) για πλημμέλημα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 18 του Υπαλληλικού Κώδικα (π.δ. 611/1977, άρθρο 22 παρ. 2) και δ) για ανυποταξία ή λιποταξία. Η έκπτωση επέρχεται, έστω και αν η ποινή έχει ανασταλεί με όρους. 2. Για τη λύση της σύμβασης εργασίας λόγω έκπτωσης, επιδίδεται διαπιστωτική πράξη του αρμόδιου για την πρόσληψη οργάνου, που δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως» .

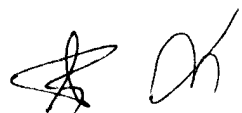
Εξάλλου, στην παρ. 2 του άρθρου 22 του Υπαλληλικού Κώδικα (π.δ. 611/1977, ΕτΚ Α, φ.198), στην οποία γίνεται παραπομπή και ίσχυε κατά τον χρόνο που ετέθησαν οι διατάξεις του π.δ. 410/1988 σε ισχύ, ορίζετο ότι «δεν διορίζεται υπάλληλος ο καταδικασθείς εις οιαδήποτε ποινή επί κλοπή, υπεξαίρεσει... απάτη, εκβίασει, πλαστογραφία...» .

Η αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 8 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. που ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο που αφορά το εν λόγω ερώτημα και ισχύει μέχρι σήμερα (ν. 3528/2007) ορίζει τα ακόλουθα: « 1. Δεν διορίζονται υπάλληλοι: α) Όσοι καταδικάστηκαν για κακούργημα και σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, υπεξαίρεση (κοινή και στην υπηρεσία), απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, απιστία δικηγόρου, δωροδοκία, καταπίεση, απιστία περί την υπηρεσία, παράβαση καθήκοντος, καθ' υποτροπή συκοφαντική δυσφήμιση, καθώς και για οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.» .

Στο άρθρο 54 του π.δ. 410/1988 « Καταγγελία της σύμβασης εργασίας από τον απασχολούμενο » ορίζονται τα εξής :

«1. Ο απασχολούμενος δικαιούται να καταγγείλει τη σύμβαση εργασίας οποτεδήποτε. 2. Η καταγγελία γίνεται με έγγραφη δήλωσή του που υποβάλλεται στην υπηρεσία. 3. Ο καταγγέλων τη σύμβαση έχει υποχρέωση να παρέχει τις υπηρεσίες του για δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή του κατά την προηγούμενη παράγραφο εγγράφου, εκτός αν η υπηρεσία ήθελε απαλλάξει αυτόν ενόλω ή ενμέρει από την υποχρέωση αυτή.» .

5. Το ποινικό αδίκημα της απάτης στο άρθρο 386 του Ποινικού Κώδικα ορίζεται ως ακολούθως : « 1. Όποιος με σκοπό να αποκομίσει ο ίδιος ή άλλος παράνομο περιουσιακό όφελος βλάπτει ξένη περιουσία πείθοντας κάποιον σε πράξη,

παράλειψη ή ανοχή με την εν γνώσει παράσταση ψευδών γεγονότων σαν αληθινών ή την αθέμιτη απόκρυψη ή παρασιώπηση αληθινών γεγονότων τιμωρείται με Φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και αν η ζημία που προξενήθηκε είναι ιδιαίτερα μεγάλη, με Φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.....» .

Στο άρθρο 473 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας περί προθεσμίας για την άσκηση των ένδικων μέσων, ορίζονται τα ακόλουθα :

« 1. Όπου ειδική διάταξη νόμου δεν ορίζει διαφορετικά, η προθεσμία για την άσκηση ένδικων μέσων είναι δέκα ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης..... 3. Η προθεσμία για την άσκηση της αναίρεσης αρχίζει από τότε που η τελεσίδικη απόφαση θα καταχωριστεί καθαρογραμμένη στο ειδικό βιβλίο που τηρείται από τη γραμματεία του ποινικού δικαστηρίου.....» .

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ :

6. Από τις προαναφερθείσες διατάξεις και το περιεχόμενο της αιτιολογικής έκθεσης του σχεδίου νόμου « Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων», σε συνδυασμό με τα στοιχεία που εστάλησαν από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα :

Η έκπτωση υπαλλήλου από την υπηρεσία, που υπηρετεί με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στο Δημόσιο, τους ο.τ.α. και τα ν.π.δ.δ., επέρχεται αυτοδικαίως από τη χρονολογία δημοσίευσης της ποινικής απόφασης, με την οποία ο υπάλληλος καταδικάστηκε για τα συγκεκριμένα αδικήματα, αν κατ' αυτής δεν επιτρέπεται η άσκηση ενδίκων μέσων, ή από τη χρονολογία κατά την οποία η καταδικαστική απόφαση κατέστη αμετάκλητη. Για την επέλευση δε του νομικού αυτού αποτελέσματος εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του αρμόδιου για την πρόσληψη οργάνου, χωρίς προηγούμενη απόφαση του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου. Η πράξη αυτή είναι εκτελεστή διοικητική πράξη, διότι έχει αυτοτελείς νομικές συνέπειες και παραδεκτώς προσβάλλεται με αίτηση ακυρώσεως (ΣτΕ 1055/2003, 1889/2001, ΓνΝΣΚ 107/2011). Μεταξύ των αξιοποιώνων πράξεων για τις οποίες η αμετάκλητη καταδίκη επιφέρει έκπτωση του υπαλλήλου είναι και η απάτη .

Σημειωτέον δε ότι, η ως άνω αμετάκλητη δικαστική (καταδικαστική) απόφαση απαιτείται προδήλως να έχει εκδοθεί, ενόσω υφίσταται ενεργός υπηρεσιακή υπαλληλική σχέση, κατά τη διάρκεια επομένως της σχέσεως αυτής. Και τούτο διότι, με την αμετάκλητη καταδίκη αποδεικνύεται η απαξία του καταδικασθέντος και η

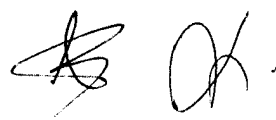
ακαταλληλότητά του να εκτελεί δημοσιοϋπαλληλικά καθήκοντα, οπότε, για λόγους, προστασίας του δημοσίου συμφέροντος (ΣτΕ 1911/2006, ΓνΝΣΚ 107/2011), δικαιολογείται η αυτοδικαίως επερχόμενη έκπτωση αυτού, η οποία απλώς διαπιστώνεται με την έκδοση σχετικής περί αυτής πράξεως (ίδ. σχετ. Γνωμ. ΝΣΚ 347/2002, 540/2002), η οποία έχει την έννοια της διαπιστώσεως των αποτελεσμάτων της αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης του ποινικού δικαστηρίου, που έχουν ήδη επέλθει (βλ. σχετ. ΣτΕ 2550/2006, 3300/2004, 2223, 588/2003, Ολ. ΣτΕ 2172/2001, 1889/2001, 1610/1979).

Η εν λόγω πράξη της Διοικήσεως, δεν εκδίδεται κατά διακριτική ευχέρεια του αρμοδίου οργάνου, ούτε προηγείται της πράξεως αυτής ουσιαστική εκτίμηση της υποκειμενικής συμπεριφοράς του υπαλλήλου από τη διοίκηση . Διαπιστώνεται απλώς και κατά δεσμία αρμοδιότητα η αυτοδίκαιη έκπτωση του υπαλλήλου από την υπηρεσία, κατόπιν της καταδικαστικής αποφάσεως και από την ημερομηνία, κατά την οποία αυτή κατέστη αμετάκλητη (βλ. ΣτΕ 588/2003, Γνωμ. ΝΣΚ 348/2008 και 397/2008).

7. Σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, εφόσον η κατηγορουμένη ήταν παρούσα στην κατ' έφεση δίκη, η δεκαήμερη προθεσμία για την άσκηση της αιτήσεως αναιρέσεως άρχισε από την καταχώριση της απόφασης καθαρογραμμένης στο ειδικό βιβλίο, που έγινε την 13-3-2015 και επομένως η προθεσμία αυτή συμπληρώθηκε την 23-3-2015 .

8. Από τις διατάξεις του π.δ. 410/1988, σε συνδυασμό και με την συμπληρωματική εφαρμογή των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας για την σύμβαση εξηρημένης εργασίας, συνάγεται ότι ο υπάλληλος με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στο Δημόσιο, δικαιούται να καταγγείλει τη σύμβαση εργασίας του, οπότε επέρχεται η λύση της μετά την πάροδο 15 ημερών από της επομένης ημέρας, που περιήλθε στην αρμόδια υπηρεσία η έγγραφη καταγγελία του. Τα ανωτέρω γίνονται δεκτά, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η καταγγελία αποτελεί μονομερή και αναιτιώδη δικαιοπραξία (βλ. Αρείου Πάγου 904/2012 και ΓνΝΣΚ 109/2002). Περαιτέρω, η υποβολή στην διοίκηση έγγραφης αίτησης παραίτησης εκ μέρους υπαλλήλου, συνδεδεμένου με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, εκτιμάται ως καταγγελία της σύμβασης εργασίας από τον εργαζόμενο, που επιφέρει ως αποτέλεσμα τη λύση αυτής (ΓνΝΣΚ 56/2009, 173/2004 και 139/2014 – ατομική).

Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η υποβληθείσα αίτηση παραίτησεως της υπαλλήλου Ι. Π. θα επείχε θέση εγγράφου καταγγελίας της σύμβασης εργασίας

αορίστου χρόνου, εάν προηγουμένως δεν είχε αυτοδικαίως εκπέσει της υπαλληλικής ιδιότητος της . Ήδη όμως, κατά τα προεκτεθέντα, η καταδικαστική για το αδίκημα της απάτης ποινική απόφαση, είχε καταστεί αμετάκλητη από 23-3-2015, πριν από την ημερομηνία καταγγελίας της συμβάσεως από την υπάλληλο, που έγινε την 31-7-2015, με αποτέλεσμα η καταγγελία να μην παράγει έννομα αποτελέσματα, εφόσον δεν υφίστατο πλέον κατ' εκείνο τον χρόνο εργασιακή σχέση .

ΑΠΑΝΤΗΣΗ :

9. Κατόπιν των ανωτέρω, η απάντηση του Ε' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους επί των τεθέντων ερωτημάτων, είναι ότι, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του π.δ. 410/1988, και επειδή η υποβληθείσα από την υπάλληλο δήλωση παραιτήσεως δεν παρήγαγε οποιαδήποτε έννομη συνέπεια, η αρμόδια υπηρεσία εκδίδει και επιδίδει στην υπάλληλο διαπιστωτική πράξη για αυτοδίκαιη έκπτωση αυτής από την υπηρεσία την 24-3-2015, λόγω αμετάκλητης ποινικής καταδίκης της για το αδίκημα της απάτης .

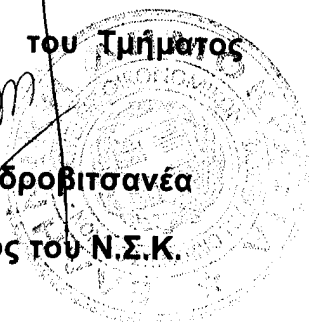
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 28-11-2016

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Μεταξία Ανδροβιτσάνεα

Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Θεόδωρος Στριλάκος

Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ.